

Psykologisk institutt

Eksamensoppgave i PSY2018/PSYPRO4318 Kvalitative forskningsmetoder

Faglig kontakt under eksamen: Eva Langvik

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 04.06.2015

Eksamenstid (fra-til): 09:00 – 13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Annen informasjon:

Målform/språk: BOKMÅL

Antall sider: 2

Antall sider vedlegg: 0

Kontrollert av:

Dato

Sign

Besvar 2 av de 3 oppgavene beskrevet under:

1. Gjør rede for hva som kjennetegner diskursanalyse som analyseretning.
2. Hva er forskjellen på narrative analyser og analyser av narrativer?
Hvordan er disse to tilnærmingene (narrative analyser og analyser av narrativer) forenelige med andre analyseretninger skissert i pensum?
3. Gjør rede for sentrale aspekt ved vurdering av kvaliteten på kvalitativt forskningsarbeid.

Besvar 2 av de 3 oppgavene beskrevet under:

4. Gjør rede for hva som kjennetegner diskursanalyse som analyse-retning.

Svar: På slides fra forelesning om DA står det: Hva er diskurs: Menneskelig meningsskapning (Wetherell, 2001).

Diskurs er en bestemt måte å snakke om og forstå verden på (Jørgensen & Phillips, 2002).

Alle fenomener er sosialt konstruerte: de blir tillagt mening når vi snakker om de.

Diskurser er bygd opp av ord, kategorier, metaforer og forklaringssystemer.

Som medlemmer av en kultur er vi sjelden originale (Wetherell, 2001).

Det eksisterer ikke én sann virkelighet. Vi kan ikke få tilgang til «sann» og «objektiv» kunnskap om verden. En kritisk tilnærming til tatt-for-gitt kunnskap, Historisk og kulturell spesifisitet. Gjensidig forhold mellom språk og handling. Historikk DA: Kognitivismen 50-t

Informasjonsprosesseringsteorier, 1950-tallet -> forskere begynte å studere språk som noe annet enn utvetydige tegn som nøytralt overføres mellom folk.

Wittgenstein: språk gjør mer enn å representere ting.

Austin: speech act theory -> språk sees som en sosial handling.

Når vi sier noe, kan vi si det på en spørrende, kommanderende, advarende osv. måte.

Måten vi sier noe på har en konsekvens. Forskning på diskurs – rask vekst på 60- og 70-tallet. Særlig innenfor historie, sosiologi, filosofi, lingvistikk. 80-tallet: mer anvendt innen psykologi.

Potter & Wetherell (1987): «Discourse and social psychology: Beyond attitudes and behavior».

Utfordret psykologiens tradisjonelle syn på tanker, følelser og holdninger som subjektive

representasjoner. Michel Foucault (1926-1984). Hva anses som «sannhet» i en bestemt histo-risk

epoke? Ett diskursivt rammeverk kan ha høyere status og autoritet enn andre diskurser, gjennom

sosial, politisk og historisk innflytelse. Hvilke virkelighetsforståelser som dominerer er skiftende –

diskurser er i konstant kamp med hverandre for å definere virkeligheten. Dominante diskurser er ikke enerådende, men er mer etablert som meningsystem. Alternative diskurser eksisterer.

SPRÅKETS ROLLE DEN VIKTIGSTE FORSKJELLEN MELLOM GT og DA (spesielt klassisk GT

og DA). Foucauldiansk diskursanalyse (insp. av Foucault), Kritisk diskursanalyse (Parker): Diskurser

muliggjør og begrenser hva som kan sies, hvem som kan si hva og hvor og når ting kan

sies. Hegemoniske/dominerende diskurser

Forsknings spørsmål: Hva karakteriserer de diskursive verdenene folk bor i og hvilke implikasjoner har dette for handlingsrom/måter å være på?

Moderat relativisme: referer til en pre-eksisterende (diskursiv) virkelighet utenfor teksten.

Diskursiv psykologi (Potter, Wetherell)

Språkstrategier: hvordan språket anvendes i sosial interaksjon for å oppnå noe.

Forsknings spørsmål: Hvordan bruker deltakere språket for å oppnå noe i sosial interaksjon?

Radikal relativisme: opptatt av virkeligheten som er konstruert i akkurat DENNE sosiale konteksten.

Ikke forventet at alt nevnt over er med. DA er en metodologi mer enn en metode, -ulike retninger

innad. Relativist-ståsted.

1. Hva er forskjellen på narrative analyser og analyser av narrativer? Hvordan er disse to tilnærmingene(narrative analyser og analyser av narrativer) forenelige med andre analyseretninger skissert i pensum?

Svar: Dette er en smal og ganske spesifikk oppgave som i hovedsak baserer seg på en spesifikk figur i pensum. Kort oppsummert: For at man kan si at man benytter narrative analyser, må forskningen være grunnet i narrativ psykologi. Man kan også analysere narrativer ved hjelp av DA, GT IPA men da blir det analyser av narrativer og ikke narrativ analyse. Naturlig at narrativ psykologi «the storied self» blir gjort rede for, og en styrke om NA/NP posisjoneres/sammenlignes med andre analyseretninger. Be om forelesningsslides om det er ønskelig før vurdering.

5. Gjør rede for sentrale aspekt ved vurdering av kvaliteten på kvalitativt forskningsarbeid.

Svar: Generelle og spesifikke kriterier bør/kan nevnes som godt håndverk, et verdig tema, frembringer ny kunnskap som kan være samfunnsnyttig osv. Potter «justification of analytic claims». For tematisk analyse er det skissert kriterier, -disse fanger mye generelt også:

Table 2: A 15-Point Checklist of Criteria for Good Thematic Analysis

Process	No.	Criteria
Transcription	1	The data have been transcribed to an appropriate level of detail, and the transcripts have been checked against the tapes for 'accuracy'.
Coding	2	Each data item has been given equal attention in the coding process.
	3	Themes have not been generated from a few vivid examples (an anecdotal approach), but instead the coding process has been thorough, inclusive and comprehensive.
	4	All relevant extracts for all each theme have been collated.
	5	Themes have been checked against each other and back to the original data set.
	6	Themes are internally coherent, consistent, and distinctive.
Analysis	7	Data have been analysed - interpreted, made sense of - rather than just paraphrased or described.
	8	Analysis and data match each other - the extracts illustrate the analytic claims.
	9	Analysis tells a convincing and well-organised story about the data and topic.
	10	A good balance between analytic narrative and illustrative extracts is provided.
Overall	11	Enough time has been allocated to complete all phases of the analysis adequately, without rushing a phase or giving it a once-over-lightly.
Written report	12	The assumptions about, and specific approach to, thematic analysis are clearly explicated.
	13	There is a good fit between what you claim you do, and what you show you have done - i.e., described method and reported analysis are consistent.
	14	The language and concepts used in the report are consistent with the epistemological position of the analysis.
	15	The researcher is positioned as <i>active</i> in the research process; themes do not just 'emerge'.

For IPA: Hva kjennetegner en god IPA artikkel? Smith, 2010 : Klart fokusspisset , Sterkt datamateriale av høy kvalitet, Høy kvalitet- solid (rigorous) , Tilstrekkelig utbrodering av et tema, Fortolkende, ikke bare beskrivende analyse , Analyse som påpeker likhet og unikhhet (convergence and divergence) , Godt skrevet og engasjerer leseren – gir leseren innsikt. Forskeren reduserer kompleksiteten til dataen gjennom nøye og systematiske analyser. Analysen

består av 6 steg hvor skriving av artikkel/rapport er det siste analytiske steget. Evaluering av IPA arbeid deler mange kriterier med generell vurdering av kvalitativt arbeid, men større vekt legges på fortolkning. En vellykket analyse er fortolkende (og derfor subjektiv) så resultatene er ikke ”fakta”; resultatene er transparente (eksempler fra data) og plausible.

- **Fra slide-**generelt om kvalitet i val forskning:
- (kriterier for fremragende kval.
- **Forskning:** Tema som er viktig, interessant og betydningsfullt
- **Rik rigør:** Overflod og kompleksitet og rigør: Nok data til å støtte påstander? Passer utvalget kontekst? Riktige prosedyrer?
- **Oppriktighet:** Refleksivitet og transparens (auditing)
- **Kredibilitet:** Til å stole på, tykke beskrivelser, Krystallisering/triangulering, deltakerrefleksjon
- **Resonans:** Skal treffe publikum
- **Betydningsfullt bidrag:** Praktiske, teoretiske og for videre forskning
- **Etisk-** på alle måter
- **Samsvar og konsistent helhet**
Mer fra slide:
- Posisjonering
- Nytteverdi; praktisk og for videre forskning
- Mulighet til innsyn (transparens, ærlighet, osv)
- Godt og systematisk håndverk i datainnsamling og analyser
- Troverdighet
- Respondentvalidering, refleksivitet og Triangulering
- Validitetsbegrepet viser til ulike prosesser avhengig av ståsted og perspektiv
  - Potter: (1998) ”Justification of analytic claims”
- Reliabilitet har fått liten plass, men er likevel relevant

- Oppgaven spør ikke direkte om validitet, men man kan velge å fokusere spesifikt på dette aspektet. Da kan det være mange som nevner:

Table 1
Validity Procedures Within Qualitative Lens and Paradigm Assumptions

Paradigm assumption/Lens	Postpositivist or Systematic Paradigm	Constructivist Paradigm	Critical Paradigm
Lens of the Researcher	Triangulation	Disconfirming evidence	Researcher reflexivity
Lens of Study Participants	Member checking	Prolonged engagement in the field	Collaboration
Lens of People External to the Study (Reviewers, Readers)	The audit trail	Thick, rich description	Peer debriefing

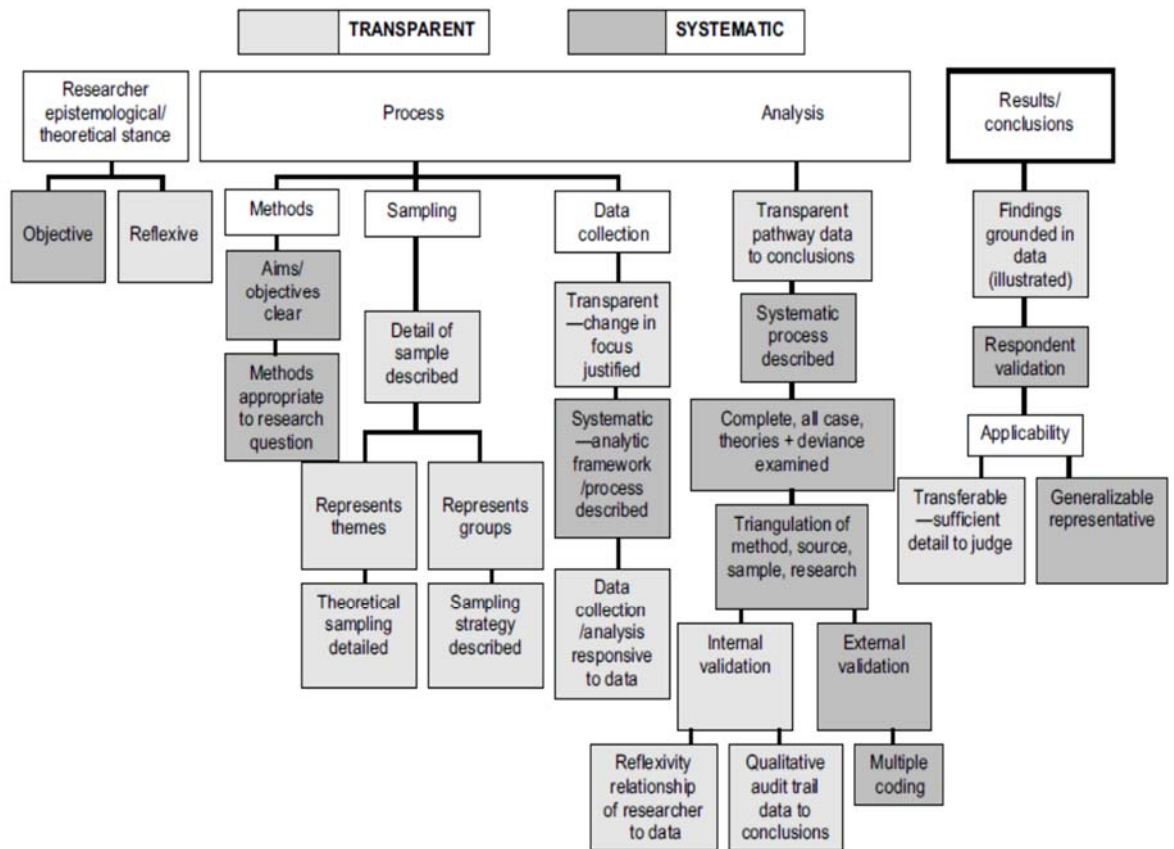

Figure 1. Quality framework for qualitative research.